

Lehdistötiedote

Luxemburg, 15. tammikuuta 2019

EU:n elintarviketurvallisuusjärjestelmä on ylikuormitettu, toteavat tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uuden kertomuksen mukaan EU:n järjestelmä, jolla suojellaan kuluttajia elintarvikkeisiin liittyviltä kemiallisilta vaaroilta, on vakaalla pohjalla ja otetaan huomioon maailmanlaajuisesti. Järjestelmä on kuitenkin nykyisin ylikuormitettu. Tarkastajat toteavat, että Euroopan komissiolla ja jäsenvaltioilla ei ole valmiuksia panna sitä täysimääräisesti täytäntöön.

EU:n elintarviketurvallisuuspolitiikalla pyritään takaamaan ihmisten elämän ja terveyden suojelun korkea taso ja suojelemaan EU:n kansalaisia kolmenlaisilta elintarvikkeisiin liittyviltä vaaroilta: fyysisiltä, biologisilta ja kemiallisilta. Tässä tarkastuksessa keskityttiin kemiallisiin vaaroihin.

Tarkastajat havaitsivat, että EU:n elintarviketurvallisuusmalli otetaan huomioon maailmanlaajuisesti, mutta malli on nykyisin ylikuormitettu. He tuovat esiin, että elintarvikkeissa, rehuissa, kasveissa ja elävissä eläimissä esiintyviä kemikaaleja koskeva EU:n säädöskehys on yhä keskeneräinen eikä sen täytäntöönpano ole vielä saavuttanut EU:n elintarvikelainsäädännössä tarkoitettua tasoa. Lisäksi Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen, joka antaa tieteellistä neuvontaa EU:n poliittisen päätöksenteon tarpeisiin, kärsii kemikaaleihin liittyvän työnsä ruuhkautumisesta. Tämä vaikuttaa järjestelmän eri osien asianmukaiseen toimintaan sekä koko mallin kestävyteen.

“Elintarviketurvallisuus on EU:lle ensisijaisen tärkeää. Se vaikuttaa kaikkiin kansalaisiin ja on tiiviisti yhteydessä kaupankäyntiin”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Janusz Wojciechowski. “EU:n nykyiseen järjestelmään liittyy kuitenkin muutamia epäjohtonmukaisuuksia ja haasteita.”

Joissakin jäsenvaltioissa tarkastukset kattavat eräät kemikaalit useammin kuin toiset ja säädöskehys on niin laaja, että viranomaisten on yksin vaikea toteuttaa kaikki niille annetut tehtävät. Tarkastajien mukaan julkisten elinten suorittamat tarkastukset voivat muodostaa vain pienen osan kaikista tarkastuksista, ja EU:n soveltama malli säilyttää parhaiten uskottavuutensa, jos julkisen ja yksityisen

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

sektorin valvontajärjestelmät täydentävät tosiaan. Näiden kahden sektorin järjestelmien välisiä synergioita on kuitenkin vasta alettu tutkia.

EU on rajoittanut tiettyjen torjunta-aineiden käyttöä vaaroihin perustuvien kriteerien perusteella. Tarkastajat toteavat kuitenkin, että näiden torjunta-aineiden jäämiä saatetaan sallia EU:hun tuotavissa tuotteissa, jos riskinarviointi on osoittanut, että kuluttajille ei aiheudu vaaraa.

Tarkastajat havaitsivat lisäksi, että valvontajärjestelmässä on rajoitteita, sillä jäsenvaltioiden oli vaikea määrittää, millaisiin täytäntöönpanotoimiin olisi ryhdyttävä, jos vaatimuksia ei ole noudatettu.

Tarkastajat suosittavat, että Euroopan komissio

- arvioisi, mitä muutoksia kemiallisia vaaroja koskevaan lainsäädäntöön voitaisiin tehdä ottaen huomioon valmiudet soveltaa lainsäädäntöä johdonmukaisesti
- kannustaisi edelleen täydentävyyteen, niin että jäsenvaltioiden viranomaiset voivat luottaa entistä laajemmin yksityisen sektorin tekemiin tarkastuksiin
- toisi elintarvikkeiden torjunta-ainejäämien osalta esiin, mihin toimiin se aikoo ryhtyä, jotta säilytetään EU:ssa tuotettujen elintarvikkeiden ja tuontielintarvikkeiden turvallisuuden osalta sama varmuustaso niin, että samalla noudatetaan WTO:n sääntöjä
- antaisi jäsenvaltioille lisäohjeita siitä, miten varmistetaan sääntöjen noudattaminen, ja lujittaisi EU:n elintarvikesääntöjen noudattamiseen soveltamia seurantamenettelyjä.

Toimittajille tiedoksi

Maailman terveysjärjestön mukaan EU:n kansalaiset hyötyvät elintarviketurvan alalla maailman korkeimpiin kuuluvasta varmuustasosta. EU:n mallin vahvuus perustuu

- hallintorakenteeseen, jossa vastuut jaetaan kahden EU:n toimeenpanoviraston ja komission kesken ja jossa riskinarviointi erotetaan riskinhallinnasta
- tavoitteeseen arvioida kemikaalien turvallisuus ennen kuin niitä käytetään elintarvikeketjussa
- yksityisen sektorin ja valvontaviranomaisten väliseen selvään vastuunjakoon.

Lisäksi EU edellyttää EU:n ulkopuolisten maiden noudattavan EU:n vaatimuksia, jotta voidaan taata, että EU:hun tuodut elintarvikkeet täyttävät samat korkeat turvallisuusvaatimukset.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetystä suosituksesta pannaan täytäntöön. Suositusten korkea täytäntöönpanoaste osoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen työstä on hyötyä EU:n kansalaisille.

Eryityskertomus nro 2/2019 "Elintarvikkeiden kemialliset vaarat: EU:n elintarviketurvallisuuspolitiikka suojelee meitä, mutta siihen liittyy haasteita" on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla eca.europa.eu 23:lla EU:n kielellä.